

Hunsposten

Nr. 2

Februar 1952

4. årg.

TØMMEROPPLAGET.

Vi fortsetter her artikkelsen om fabrikkens forskjellige avdelinger. Siste artikkel, der Ålefjæranlegget og Taubanen blev omtalt, stod i Hunsposten nr. 6 ifjor. Ingeniør Schøpp vil i dette og følgende nr. skrive om Tømmeropplaget, Flisrenseriet og Sliperiet. Her kommer da artikkelen om Tømmeropplaget.

Opplaget dekker et grunnareal av ca. 9000 m² med en opplagskapasitet av 45 til 50,000 m³ tømmer.

Denne form for vinteropplag kalles conveyersystem, eller også «flytende transport», — idet matningen av kubben foregår kontinuerlig.

Conveyeranlegget består blant annet av 2 stk. 36 meter høye tårn, hvis oppgave er å bære den oppspente broen. På denne broen og i en spesialkonstruert kubbrenne i bakken mellom tårnene, — føres en 337 meter lang endeløs kabel hvis diameter er 28 mm. Denne kabel som er forsynt med medbringere, tjener altså til å føre kubben til opplaget når det skal fylles, — og til å føre den fra opplaget til produksjonen på vintertiden.

En vektanordning forbundet med kabelen tjener til å holde denne stram.

For å mate fabrikken trenger vi ca. 16,000 kubb pr. døgn. Å få slikt kvantum til å gå «flytende» kan selvsagt by på uhyre vanskeligheter i streng kulde med mengder av sne og is.

Hensikten med overrislingsanlegget er følgende:

- 1) Man oppnår en jevnere og høyere vanngehalt i tømmeret, idet denne varierte tidligere fra 25 til 40%, etter overrislingsanleg-

get ble satt i drift ligger vanngehalten nå på ca. 38 til 40%. En høy vanngehalt bevirker nemlig for tremassens og cellulosens vedkommende en smidigere, lengere og sterkere fiber kvalitet med høyere produksjon.

Dessuten foregår flishuggingen adskillig lettere.

- 2) Barken frigjøres lettere fra kubben.
- 3) Fuktig tømmer utvider seg slik at eventuelle sprekker lukker seg (soppangrep).
- 4) Større sikkerhet mot brann.
- 5) Man skulle anta å oppnå en saltutvasking av det sjøgatte tømmeret.
- 6) Muligens oppnås også en reduksjon av kubbens harpiksinhold.

Når vårt tømmeropplag er fullt, representerer denne kubbhaug en verdi av ca. 5 millioner kr. etter årets priser. Vår største oppgave blir derfor å verne om kubben slik at masseutbyttet ikke forringes av tømmerets fiender, spesielt angrep av de forskjellige sopparter. Den primære infeksjon i veden er som regel ytterråten og her er blåvedsoppene mest alminnelige.

I første stadium merkes granens ytterråde som en flekkvis brunfarging. Populært sier man at virket er «brendt». Den tiltar gradvis og brer seg radiert mot sentrum langs margstrålene. En del av tømmeret som ankommer til opplaget er allerede soppinfiltrert. Infeksjonen oppstår ofte ved fuktighets- og temperatursvingninger, samt sol og vind bevirker krympninger som fremkaller sprekker. Soppsporene som føres med vinden setter seg fast i disse sprekkenes, hvor fuktighet sammen med gunstige temperaturer gir soppene gode utviklingsmuligheter.

Etter de undersøkelser som er foretatt, blant annet av svenske forskere, viser det seg at masseutbyttet av soppinfiltrert tømmer ved ugunstige lagringsforhold kan etter 1 års lagringstid vise et tap av 1 til 3%. Etter 2 års lagringstid kan utbyttet synke ned til 10%, og etter 3 års forløp med hele 15 til 20%. Dette kan altså resultere i tusener kroners tap.

Hva kan så vi gjøre for å hindre disse fryktede soppangrep?

For det første bør ikke tømmeret lagres på opplag mer enn en sesong.

For det annet, et absolutt gjennomført renhold av opplagstomten.

Straks opplaget er leiset må all bark, vedfliser, gress og andre vekster fjernes, da disse saker bidrar til ideelle arnesteder for rik sopp utvikling.

For det tredje, få kubbens sprekker til å lukke seg hvilket altså oppnåes ved overrisling.

For det fjerde, etter endt rengjøring belegge hele opplagstomten med urte og soppdrepende kjemikalier.

For det femte, sørge for god drenering av tomten slik at vannet rinner unda. Bunndekke bør helst bestå av grov sand eller grus, slagg bør ikke forekomme av flere grunder.

Av alt hvad du har på deg er ditt uttrykk det viktigste.

Ukjent forfatter.

En kvinnes råd er lite verd, men stakars den mann som ikke følger det.

Ordtak fra Wales.

Når dumrianer går til torvs, tjener høkeren penger.

Hollandsk ordsprog.

I litteratur som i kjærlighet forbauses vi over hvad andre velger.

André Maurois.

Hunfos Arbeiderforening

holdt årsmøte i Folkets hus søndag den 10/2 - 25.

Formannen ønsket medlemmene velkommen og holdt så en minnetale over to av kameratene som var avgått ved døden i det året som var gått.

Protokoll og beretning blev opplest og godkjent uten merknad. Kassereren la fram regnskapet for foreningskassen og hjelpekassen. Ingen merknad til regnskapet.

Der blev behandlet en masse skriv som var kommet inn, og endel søknader om økonomisk støtte blev for det meste imøtekommet.

Til Bedrifts-idrettslaget blev der bevilget kr. 100.- til en vandrepokal, til Kristne Arbeideres forbund kr. 100.- Til Framlaget 50.-, o. s. v.

Foreningskontingenten blev forhøiet med 10 øre som skal gå til ferie-heimen.

Da dagsordenen var ferdig behandlet, gikk man over til valg, som fikk følgende utfall:

Formann: Olaf Jortveit. Sekretær: Peder Mangset.

Styremedlemmer: Gustav Kile, Arna Honnemyr. Varam.: William Reinhartsen.

Representanter til Sørlandet: Olaf Jortveit, Anders Egeland. Varamenn: Peder Mangset, Trygve Larsen. Revisor: Trygve Pettersen. 1ste mai kommite: Trygve Pettersen A. Verås, Gunnar Verås. Folkets Hus styre: Arnfinn Abrahamsen, Rolf Hildebrandt, Olav Homme. Valgkomite: Ole Mangset, Einar Gundersen, Anny Ravnevand, G. Jortveit, Olav Lundevold.

Statistikkførere: Einar Olsen, Gustav Arstad, Olav Omdal, Sigurd Neset, Bernhard Neset, Trygve Pettersen, Karen Pålson, Omar Peder sen. Kommissjonær: Anders Egeland Fanebærere: Arnfinn Abrahamsen,

ANDAKT

OMVURDERING.

Men det som var meg en vinning, det har jeg for Kristi skyld aktet for tap, Fil. 3,7.

En omlegging av livsførsel kan i mange høve virke oppsiktsvekkende, om den er tilstrekkelig radikal. Når en mann som i lengere tid har vært avhengig av alkohol slutter og blir avholdende, er det god grunn til å merke seg det. Når en sladrehanke med ett innstiller sin negative og skadelige virksomhet og begynner å tale vel om sine medmennesker, er det ikke mindre grunn til å spørre: Hvordan kan en slik forandring foregå?

Men så bemerkelsesverdig en slik omlegging kan være, så behøver den ikke å være identisk med noe som er langt mer bemerkelsesverdig, det som Bibelen kaller omvendelse. Omvendelse i kristelig forstand er den mest radikale forandring som kan skje med et menneske. Radikal kommer av det latinske radix, som betyr rot. Og omvendelse går like til roten, om den er sann. Her er det selve sinnet som blir forandret, ikke bare noe i det ytre. En annen ting er, at når sinnet forandres, følger derav naturligvis en forandring i ytre livsførsel. Men det er likevel viktig å holde fast på, at en omlegging i det ytre ikke behøver å springe ut av en sinnets forandring, og dermed være omvendelse i bibelsk betydning. Her har sannelig

Asbjørn Grundetjern, Einar Olsen. Underkasserere: Karl Olsen, Rudolf Sørensen, Einar Gundersen. Anders Egeland, Olaf Neset, Ole Holum, Peder Bergkvist, J. Bergkvist, Nils Voreland, Bernhard Olsen, Olav Homme, Tarald Andersen, John Leland, Torgeir Kristiansen, Karen Pålson, Oskar Endresen, Arnold Beurling.

Nils Voreland

bekjennende kristne noe å prøve sin kristendom på. Kristen er jeg ikke uten videre fordi om jeg har sluttet med å banne, spille kort, drikke, drive søndagssport o. s. v. Kristen er jeg heller ikke uten videre om jeg har begynt å gjøre en rekke gode gjerninger. «Om jeg gir til føde for fattige alt jeg eier og om jeg gir mitt legeme til å brennes, men ikke har kjærlighet, da gagnar det meg intet,» 1. Kor. 13,3. Det som teller, sier Skriften, er bare en ny skapning, d. v. s. et forandret sinn.

Om det forandrede sinn har vi et vitnesbyrd i det ord av Paulus som er anført over denne betraktning. Det uttrykker en omvurdering av verdiene som bare kan springe fram i et sinn som er blitt fullstendig nytt. Tap og vinning har byttet plass. Den synbare forandring i Paulus' måte å leve på skrev seg altså ikke fra en karakterfast beslutning om «at nå skulle det bli annerledes», Det ville i tilfelle ha vært en «omvendelse» som han selv hadde frembragt. Nei, forandringen i hans måte å ta livet på fulgte naturlig av det fullstendig nye syn han hadde fått ved møtet med den korsfestede og oppstandne Herre Kristus.

Her må det begynne også med deg.

H. Norgaard

I enhver virkelig kvinnes hjerte ligger en gnist av himmelsk ild, som bare ulmer mens velstanden rår, men som stråler opp og lyser i ulykkens mørkeste time.

Washington Irving.

Når en dum mann gjør noe som han skammer seg over, erklærer han alltid at det er hans plikt,

G.B. Shaw

Det som mest beundres og prises, er ikke motet til å dø anstendig, men å leve mandig.

C.S.

Intet arbeid er så lønnsomt som planlegning.

C.S.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av :

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Cavalleria Rusticana.

Hunfos Fabrikker vil innby sine arbeidere og funksjonærer til en opraforestilling i Kristiansands Teater tirsdag den 1. april. Vi har gledet oss til å bringe denne nyheten. Det blir jo ikke så lite av en begivenhet for oss som er ansatt på Hunfos.

Som leserne kanskje har sett av avisene vil Norsk Operaselskap med assistanse av Kristiansands Operakor og Byorkester gi en rekke forestillinger i Kristiansand. To av dem vil bli gitt som bedrifts-forestillinger, og den ene har da Hunfos Fabrikker overtatt. Det vil senere ved oppslag i fabrikkens bli gitt beskjed om hvor og når billettene skal deles ut.

Vi håper å få lagt forestillingen så tidlig på kvelden at alle som skal på nattskiftet kan få anledning til å bli med til byen, og likeledes håper vi at de på dagskiftet som har interesse av å se forestillingen, kan få ordnet det slik at de kan bli med.

Operasangerinnen, fru Hildur Øverland, har vært så elskverdig å gi en orientering om operan, og vi henviser til denne artikkelen. Vi skal her bare nevne at dr. István Pajor blir den musikalske leder, Marit Isene vil synge bondepiken Santuzza's rolle, og Johanna Steinarson spiller Lucia, eieren av vinstuen. Det er ennå ikke avgjort hvem som skal synge sønnen, Turido's parti; men vognmannen, Alfido, blir sunget av Gerhard Lech Hansen, Heller ikke er det avgjort hvem som skal synge Lalo's parti.

Selve opraen er nokså kort, og

PROBLEMER.

1. Hvor mange taubanevogner med kubb må det kjøres fra Ålefjær til Hunfos for at vi skal få fylt en av kokekjelene ?

2. Hvis vi istedenfor å koke flis i kokeriet benyttet en av kjelene til å koke ertesuppe, hvor mange liter suppe ble det til hver innbygger i Vennesla ved et kok ?

3. Hva består Gilletim av ?

Sprogets fornyelse.

Følgende nye ord som vi har funnet i avisene i løpet av den siste måneden, går vi ut fra vil bli tatt med i alle senere utgaver av våre konversasjonsleksika, og for dem som er eier av et slikt leksikon, vil det være nyttig å notere ordene i marginen, gjerne med tilhørende forklaring.

Hjallis-dag — ny norsk nasjonaldag, feiret første gang 20. feb. 1952

Hjallis-feber — en sykdom som videnskapen ennå ikke har funnet noe middel mot.

Hjallis-løp — fantom-løp på skøyter.

Hjallis-modell — har ikke noe med klær eller skulptur å gjøre. Det er en slags lengdeløpskøyte.

Hjallis-prestasjoner — kraftprestasjoner à la guden Hjallis.

Hjallis-stil — skjønnhetsåpenbaring.

PERSONALIA:

Vi gratulerer med 50 årsdagen :

Fru Sigrid Persen, Ålefjær —

15. mars.

det vil derfor til slutt bli gitt en egen sangavdeling av de tilreisende solister. De vil bl. a. synge duetter og kvartetter av den kjente opraen Rigoletto. Vi kan sikkert glede oss til en festlig aften.

Velferdsarbeidet.

Et nytt og utmerket ledd i velferdsarbeidet på Hunfos, ja kanskje det mest verdifulle, vil bli satt i verk fra begynnelsen av mars. Det er husstellkursene. Vi tviler ikke på at det skal bli søkning nok til disse kursene, som i likhet med alt annet som foregår i Velferdslokalet, skal være gratis.

Som leder av kursene har fabrikkens ansatt fru Astrid Birketvedt Helle fra Laudal ved Mandal. Hun er utdannet ved Statens lærer-inneskole i husstell på Stabekk.

Da det ikke har lyktes oss å få tak i fru Helle, har vi henvendt oss til ett av medlemmene i komiteen for kursene, frøken Astrid Haraldstad, og bedt om endel opplysninger. Hun forteller at de som i første rekke kan delta i kursene, er alle damer som er ansatt på fabrikkens og hustruer til arbeiderne og funksjonærene. Foreløbig vil det bli satt i gang to kurser, ett om formiddagen, som vesentlig er beregnet på husmødre, og ett om kvelden. Det siste kurset er først og fremst beregnet på unge piker som skal lære alminnelig matlaging. Formiddagskurset vil vesentlig bli lagt an på tilberedning av forskjellige småretter og smørbrød.

Frøken Haraldstad bekrefter at søkingen til kursene har vært god. Det har meldt seg så mange at kveldskurset til høsten allerede er fulltegnet, og en god del må vente til neste vårkurs. Det er ikke tvil om at kursene er blitt godt motatt, og de vil sikkert bli til glede og gavn for mange Hunfos-hjem.

«Har De noe skrapjern eller gamle filler?» spurte en fillesamler. Husets eier : «Nei, idag har jeg ingen ting til deg. Min kone er bortreist.» Fillesamleren blunket: «Enn tomflasker da?»

Bedriftsmesterskapet i langrenn.

Hunfos tok 5-mannspokalen til odel og eie

Hunfos Bedriftsidrettslag var arrangør av Bedriftsmesterskapet i langrenn 1952 som ble avviklet på Idrettsplassen på Moseidmoen lørdag 16. februar.

Av 82 anmeldte startet 65, derav 7 damer. Allerede kl. 14. begynte de første deltagerene å komme og det var rene folkevandringen inn til starten tok til kl. 15.30.

En del tilskuere uteble nok på grunn av 500-m ved De Olympiske leker. Dette løpet kunne de ha hørt på Idrettsplassen da det var radio inne i klubbhuset samt ekstra høytaler utenfor så ingen uten de som startet gikk glipp av noe.

Føret var i skarpeste laget for bedriftsidretten da det var kommet litt regn og yr om natten som så frøs til skare. Spesielt var siste utforkjøringen ned til Moseid temmelig iset. Alt forløp uten uhell bortsett fra Ludvig Dundas fra Falconbridge som hadde falt i løypa på Venneslafjorden, og som fikk et kutt i pannen. Han ble etter innkomsten behandlet av Hjelpekorpsset og ble da all right igjen.

Etter løpet hadde vi noen lynintervju med endel av deltagerne. Den første var R. Retterholdt fra Kr.sands Jernstøperi. Han så ut som et «skautroll», vill i øynene og med et gå-på humør som vi sjelden treffer på etter endt løp. Først trodde vi at han hadde ødelagt seg ved munnen, men det var bare noe uttygget tobakk som hadde blandet seg med svette «Er du fornøyd med resultatet?» spør vi. «Å, ja, æ kom då inn igjen; men det var en tabbe å legge løypa etter landeveien det siste stykke før mål», svarer «skautrollet» og smiler.

Løland også fra Kr.sands Jernstøperi, var godt fornøyd med prestasjonen. Han mente at føret

var for skarpt i utforkjøringene og hadde vanskeligheter med å finne løypa ved Moseid.

Borghild Fjellestad (Tulla) kan ikke bare regne ut lønninger. Det viste hun ved å bli nr. 1 i dameklassen. Hun var godt fornøyd med løypa og prestasjonen, (selvfølgelig).

Første mann i mål var Gerhard Lundevold som gikk til skistatuetten. Han driver aktivt i langrenn så han kunne ikke telles med i resultatlisten. Dette var forsåvidt beklagelig; for med hans tid 38,44 hadde Hunfos fått en aksje i 3-mannspokalen under 35 år. Han hadde dessuten vunnet sin klasse. Neste mann i mål var start nr. 8, Løland og så fulgte de slag i slag. Alt ble avviklet fort og greit.

RESULTATLISTEN;

Klasse over 42 år

1. Elias Nygaard, Høye	42,21
2. Bernhard Olsen, Hunfos	49,27
3. Løland Byggningsarb.	52,25

Dameklassen

1. Borghild Fjellestad, Hunfos	37,29
2. Signe Rueness, Falconbr.	38,14
3. Liv Haddeland «	39,42
4. Ingebjørg Dale «	40,04
5. Anni Ravnevand, Hunfos	40,31
6. Gerd Gulbrandsen «	42,55
7. Gerd Fr. Hanssen, Falconbr.	51,51

Klasse 35—42 år

1. Willy Falkum, Kr.sand kommune	38,07
2. Karl Olsen, «	38,52
3. S. Løland, Jernstøperiet	41,33
4. B. Hansen, «	46,10
5. R. Retterholdt, «	49,04
5. Olav Løvland, «	49,04
7. Tage Abrahamsen, «	49,26
8. S. Vatnedal, «	52,33
9. Ovald Bjellås, Reber mek. Verksted	55,09
10. K. Larsen, Jernstøperiet	1.02,13

Klasse 25—35 år

1. Trygve Kirmestad, Jernbanen	39,24
2. Torgeir Drivenes, Horgen	39,57
3. Josef Pedersen, Jernbanen	41,05
4. Gunnar Grundetjern, Hunfos	42,15
5. Arnold Beurling, «	42,39
6. Dagfin Nilsen Telefonselsk.	43,33
7. Arthur Fjellestad, Jernstøperiet	43,55
8. Thorbjørn Vic, Byggningsarb.	44,45
9. Kåre Olsen, Hunfos	45,00
10. Thorleif Sandnes, Kr.sand kommune	47,19
11. Gunnar Bucklev, Falconbr.	47,25
12. Einar Gundersen, Hunfos	47,35
13. Frans Gunnufsen, «	48,44
14. Karl Andersen, «	49,37
15. Ludvig Holte, «	50,41
16. Ludvig Dundas, Falconbr.	50,53
17. Peder Mangseth, Hunfos	51,15
18. Reidar Neset, Byggningsarb.	51,16
19. Gunnar Haugland, Hunfos	51,46
20. Magnus Karlsen, «	52,19
21. Olav Vintervold, «	55,05
22. Jonny Larsen, Falconbr.	57,12
23. Aslak Botn, Hunfos	58,13
24. Ingolf Møvik, Falconbr.	1,00,17
25. Ole T. Albert «	1.00,48
26. Leif Gundersen «	1.01,31

Under 25 år

1. Thorleif Sørensen, Byggningsarb.	40,54
2. Thorbjørn Repstad, Falconbr.	43,35
3. Bjarne Bredesen, Jernbanen	44,54
4. Knut Grundetjern, Hunfos	45,51
5. Gunvald Tønnesen, «	45,56
6. Gunnar Strandberg, «	46,21
7. Erling Kås, Falconbr.	48,32
8. Arne Bjellås, Reber mek. Verksted	49,16
9. Leif Omdal, Hunfos	49,33
10. Idar Karlsen, Falconbr.	49,45
11. Rangvald Voreland, Jernbanen	50,06
12. Karl Honnemyr, Hunfos	51,16
13. Leiv Gislefoss, Hunfos	53,00
14. Olav Løvdal, Falconbr.	53,54
15. John. K. Evensen, «	54,51
16. Øystein Lie, Hunfos	55,47
17. Arne Nilsen, Falconbr.	57,57
18. Egon Juul, «	1.10,38

Vandrepokaler

- Damepokalen: 1. Hunfos 120.15
2. Falconbr. 129.07
Over 35 år: Jernstøperiet 136.47

OPERA.

Det italienske ordet opera betydde opprinnelig et musikkverk (opus), men er gradvis blitt betegnelsen for et skuespill med musikk, (musikkdrama).

Operaen som kunstform er gammel, den går tilbake på de greske tragedier, med deres monologer, kor og duetter.

Den første opera som blev oppført het «Dafne» og var komponert av en italiener, Jacobo Peri. Den blev fremført i Firenze 1597. Det var en ny form for skuespill og gjorde stor lykke. Senere kom der flere komponister til i andre italienske byer, med sine forsøk. Årsaken til at operaens historie begynner i Italia har vel flere grunner; men det var her den deklamatoriske stil først brøt igennem og som danner forutsetningen for opera.

De første operaer gir liten plass for det rent musikalske, de består vesentlig av resitativ, det er en deklamatorisk tale på en slags melodi med akkompagnement. Men så kom det allerede på slutten av 1600 tallet en forandring. Nu blev det det musikalske som dominerte fullstendig. På denne tiden er det sangprestasjonen som blir hovedsaken. Her er det at den mest berømte av renessansens

Under 35 år: 1. Jernbanen 124.83
2. Hunsfos 129.54
3. Bygn.arb. 136.15
4. Falconbr. 138.92

5 manss: 1. Hunsfos 220.25
2. Jernstøper. 229.06
3. Falconbr. 238.90

Bedriftsmesterskapet i hopp

blir avviklet i Askedalen lørdag 1. mars, og oppropet finner sted kl. 15.00. Tegningsliste for alle fra Hunsfos som vil delta er utlagt i Vakten. Hunsfos Arbeiderforening har satt opp en vandrepokal som antagelig vil gå til det beste 7-mannslag. Dessuten kommer Vest-Agder Bedriftsidrettskrets til å sette opp en vandrepokal.

operakomponister kommer inn, Claudio Monteverdi (1567—1643) Han fører inn en rikere musikk, i det han tar i bruk og utnytter forskjellige musikalske kompositoriske virkemidler. Han innfører orkestret, skaper den første operaouverture. Senere kommer også koret til og mellomaktmusikken. Monteverdige må sies å være den store fornyer av den italienske opera.

Samtidig blomstret operaen opp i Venezia. Her blev verdens første offentlige opera åpnet i 1637. I kulturlandet Norge er den enda ikke åpnet forgodt, og nu skriver vi 1952!

Claudio Monteverdi var kapellmester ved Marcuskirken i Venezia. Hans opera «Orfeo» blev fremført i Oslo i høst, med Filharmonisk orkester og solister, i konsert-form i Aulaen.

Den romantiske opera i Italia i senere tid må i første rekke nevnes sammen med Giuseppe Verdis navn. Han levte fra 1813—1901. Hans hovedverker er «Trubaduren», «Rigoletto» «La Traviata», «Aida», «Maskeballet» og hans to siste operaer «Othello» og «Falstaff» som han skrev da han var 77—80 år gl. «Aida» blev komponert som fests spill til åpningen av den italienske opera i Kairo 1871. Alle disse operaer er vel kjent i bruddstykker gjennom kringkasting og solistkonserter. Han har også skrevet et Requiem til tekst av Manzoni, for soli, kor og orkester. Dette verk har vært fremført flere ganger i Oslo i og Kringkasting.

Rollelisten i de fleste operaer består av Sopran, Tenor, Alt, mezzo Bass.

Kjærligheten og skjønnheten tolkes nesten alltid av sopran og tenor, mens de onde egenskaper er forbeholdt de dypere stemmer. Det forekommer nesten aldri at Mezzo og Baryton er lykkelige elskende. De er som regel fulle av hat, misundelse, sjalusi og annen ondskap. Barytonen blir som oftest bedradd av kjæreste eller ekte-hustru, og Tenoren drar avgårde med piken, som altså i almindelig er sopran. Litt anderledes er handlingen i «Cavalleria Rusticana» som vi nå altså

Marit Isene som Santuzza og Gerhard Lech Hansen som Alfio.

skal få gleden av å se fremført i Kr.sand snart.

Pietro Mascagni er født i 1863. Han begynte som dirigent for en reisende operatrupp. Han var fattig og hadde det langt fra storartet i ungdommen. Men så utskrev Musikforlaget «SonZagno» en operakonkurranse i 1890. Her deltok Mascagni med sin nykomponerte opera «Cavalleria Rusticana». Da var hans lykke gjort. Han vant prisen med glans, og «Cavalleria» har holdt seg på alle verdens operascener inntil våre dager, og den kommer nok til å holde seg enda adskillige år fremover, Mascagni har skrevet flere operaer, men ingen av disse har kunnet opnå samme succés. «Cavalleria Rusticana» (titlen blir i grunnen ikke oversatt noen steder omkring i verden) men det betyr noe slikt som «ciciliansk bondeære». Det henspiller på handlingen som foregår i en ciciliansk landsby, hvor de har sine spesielle og nokså strenge æresbegreper. Den som forbryter seg mot disse, må dø.

Mascagni var i flere år direktør for Musikkonservatoriet i Pesaro og senere kapellmester ved Teatro-Constanzi i Rom.

«Cavalleria Rusticana» innledet den realistiske retning i operaen sammen med Puccinis og Leoncavallos operaer.

Den har en enkel, men meget dramatiske handling, og er sikkert sceneteknisk oppbygget. Musikken er full av lidenskap, ekte italiensk med sin kraftige, nesten brutale patos. I ouverturen får man strofer av de viktigste melodier som forbereder det som skal skje når teppet går opp. Før teppet går opp hører man den berømte kjærlighetsarie «Lola, skjønneste blandt kvinner» som synges av tenoren Turiddu.

Han er ikke så lite av en rundbrenner den gode «Turiddu». Han er nu forlovet med den vakre og gode Santuzza» (sopran). Men han har tidligere lekt kjæreste med den lettsindige og kokette «Lola» (mazzopran).

Hun giftet seg imidlertid med en annen, Alfio (Baryton) mens Turiddu var i krigen. Men forholdet begynner igjen da han kommer tilbake til «Santuzzas» store sorg og fortvilelse, da hun oppdager hans utroskap.

Vi får høre en praktfull duet mellom disse to, hvor Santuzza bebreider ham hans falskhet og bønnfaller ham om å komme tilbake til henne, som virkelig elsker ham. Han er hård og ond. Da kommer «Lola» og avbryter dem, hun skal i kirke og ber Turiddu om å gå med, Santuzza vil han skal bli hos seg, men «Lola» håner ham med ironi og fornærmer Santuzza, hvorefter hun går inn i kirken og Turiddu følger henne. I sin fortvilelse forteller nu Santuzza først til Turiddu's mor, senere til Lolos mann Alfio, hele historien om sin angst og nød. Alfio blir rasende og lover å hevne både hennes og sin egen ære. Duet mellom disse to. Han styrter avsted fulgt av Santuzza som nu er forferdet over hvad hun har gjort. Scenen er tom et øieblikk, og en hører det kjente mellemspillet Intermezzo Sinfonico, som også er kjent under navnet «Ave Maria» med tekst, den synges ofte med cello og klaver som konsertnummer, men forekommer altså ikke i Operaen i den form.

Handlingen fortsetter nu med at folket kommer ut av kirken, og det utfolder seg et livlig folkeliv på scenen.

Endel ungdom med Turiddu i spissen slår seg ned ved et bord og der drikkes vin og Turiddu synger en flott drikkeviser med kor, så kommer imidlertid Alfio, og ypper strid med Turiddu. De trekker blank og forsvinner ut av scenen. Før Turiddu følger Alfio tar han sin mor tilside og ber henne ta seg av den arme Santuzza ifall han nu skal dø. Han angrer sårt sin lettsindighet, men han vet også at hans ære fordrer at han slåss med den bedragne ektemann.

Han går derfor modig til kampen som vi ikke ser, men bare får vite om efter at den er forbi, og Turiddu er død. For en gangs skyld får altså barytonen beholde livet og sin ekte-hustru.

For oss her i landet, hvor der finnes tusenvis av mennesker som aldri har hørt og sett en opera oppført, må vi være takknemlig for at der er noen som under våre vanskelige forhold virkelig går inn for saken og prøver å gjøre oss kjent med noe av den deilige musikk som er skrevet i denne form.

Vi kan ikke bli glad i noe vi ikke kjenner til, la oss derfor ta imot med åpne armer den berikelse som vi her kan få.

Der finnes jo til syvende og sist ikke noe enkelt fag innen musikken.

Vil vi eie og forstå en ting, må vi betrakte den fra flere sider. For musikk og kunst i det hele, ligner livet. Det er ikke, det blir. Vekst og stadig forandring er kjennetegnet på at noe lever. Kunst som bare er skapt på beregning er ikke kunst; men kunstig. «Cavalleria Rusticana» har noksom bevist sin berettigelse, den har stadig på ny talt til nye tilhørere og alltid hatt noe vesentlig å gi dem. Og dette er beviset på at operaen er spill levende den dag idag.

Hildur Øverland.

En mamma skrot av at hennes gutter var så flinke til å hjelpe henne med oppvasken. Den ene vasker og den andre tørker. «Ja, men du har vel tre gutter?» «Ja, den tredje plukker opp det som går i stykker».

Postkassen

Når en vintersdag sitter inne og ser snøen virvle om hushjørnene, der blåser en sur og ufyseelig vind ute, da går tankene uvilkarlig tilbake til sol, somner og varme, til uteliv, friluftsliv og alt som kan tjene til avkobling fra hverdagens almindelige døgnrytme. Noe av det første tankene da dveler ved er selvfølgelig Hunsfosheimen. Dette prektige og i alle deler fulkomne turiststed hvor ingen behøver å kjede seg og som burde være møtested for samtlige Hunsfosarbeidere. Ja jeg sier med hensikt *burde være*.

Det er så ofte blitt sagt at det ikke er så greit å reise dit opp for interessen; er så forskjellige. Det er kanskje folk med religiøse interesser som vil koble av en helg. Så er det familier med barn o. s. v. Atter andre vil ha en oppkvikker med på turen og så går alting i stå, mener de.

Hvad ungdommen angår så skal jeg ikke si hverken fra eller til, men ellers er det efter min mening intet i veien for at om en er kristen eller ikke skulle en kunne være sammen der oppe. Det tror jeg bare ville være til gagn. Noe av det viktigste ved et opphold på Hunsfosheimen er vel også det, at folk som ellers sjelden har omgang med hverandre, plutselig heroppe blir rystet sammen i en felles heim i herlige naturomgivelser. Et sted hvor du følger, at her er det godt å være.

Jeg vil få lov å slutte min lille betraktning med en appell til alle oss som vanker på Heimen og er glad i den: La oss gjøre vårt til at alt der oppe blir holdt i best mulig forfatning. En slik kostbar gave må ikke for noen pris falle eller vanskjøttes. Var det ikke en ide, om hver av oss ydet en liten skjerv, la oss si kr. 10,— i første omgang til dekning av de mest nødvendige utgifter. Det skulle vel være nokså overkommelig. Det som Hunsfos er interessert i er jo selvfølgelig at folk liker seg deroppe, at Heimen brukes av flest mulig Hunsfosarbeidere. Og hvis det skulle vise seg at Heimen er for liten, ja så blir den utvidet. Det har jeg fra sikkert hold. Men så var det disse bätene. Har du sett noe til dem, Myhrstad?

G. J.

Finlands eldste papirfabrikk.

Hunfos hadde i høst besøk av bruksbestyreren, ingeniør Moryng, ved Tervakoski Pappersbruk, som er Finlands eldste papirfabrikk. Besøket kom dessverre noe i skyggen av en annen begivenhet på Hunfos. Det fant nemlig sted et par dager etter at skorstenspipen var falt ned.

Det kan imidlertid kanskje være av interesse å høre litt om denne fabrikk som ingeniør Moryng representerte. Dessverre fikk vi ikke selv anledning til å snakke med ingeniøren, men de opplysningene vi har om fabrikk, har vi fått bl. a. av ingeniør Skjenneberg, som var på besøk der ifjor sommer.

Tervakoski Pappersbruk ligger i Tavastehus län, 8 km. fra Ryttylä st. og har som utskibningshavner Helsingfors, Åbo, Kotka og Hangö. Bruket blev grunnlagt allerede i 1818. Den første papirmaskin blev satt i gang i 1851, og fremdeles er deler av den i bruk, idet disse blev benyttet ved byggingen av en ny maskin som blev ferdig montert i fjor vår.

I alt har fabrikk nå 6 papirmaskiner og en arbeidsstokk på 600—700 mann, men på tross herav er produksjonen ikke større en ca. 3,5 tusen tonn papir pr. år. Når produksjonen allikevel kan lønne seg, er grunnen den at fabrikk har spesialisert seg på høyverdige kvaliteter som sigarettpapir, kondensatorpapir til f. eks. radioapparater og håndlaget bølgepapir. Fabrikk er leverandør av papir som Finlands Bank trykker sine pengesedler på. Det papir som brukes til 5000 mark-sedler og større sedler, er laget for hånd.

Fabrikk har gjennomgått en grundig modernisering i løpet av de siste årene og er også blitt utvidet endel. En 220 cm. maskin blev satt i gang for 3 år siden, og i mai ifjor kjørte man i gang en 300 cm. bred maskin som sannsynligvis er den bredeste i sitt slag i verden. Den har elleve

tørkesylindere og fem filt-tørkesylindre. Den kjøres med en fart av 20—120 m pr. min., og gramvekten varierer fra 7 til 40. Kvalitetene som produseres på maskinen er kondensator tissue, sigarettpapir og andre spesialkvaliteter.

På et større kontor i Oslo var det slått opp denne plakaten: Alle ansøknings om å få være hjemme fra kontoret på grunn av forkjølelse eller dødsfall i familin, må leveres personalsjefen en uke før skøite-landskampen.

OLAV A. SKISLAND

Alltid godt utvalg i kjøtt og pølsevarer.

Telefon 6718

Vær oppmerksom på at vårt SKOTØYLAGER er til gammel l a v pris.

Vennesla Samvirkeag

Telefon 6725

BILSENTRALEN

DROSJEVAKT — TURBUSS

Vakt hele døgnet.

Telefon 6777

Den norske

EVALETT VASKEMASKIN

kan De nå få hos oss. Pris kr. 600.—

Gummistøvler for Herrer, Damer og Barn

Godt utvalg i herre- og barnesko — Tøfler

ALT I KOLONIAL

VENNESLA LANDHANDEL

TELEFON 6740

VASKEMASKINER

Forskjellige modeller og prisklasser

EVALETT — ARGUS

Moseidmoen Samvirkeag

Telefon 6780

Intelligens ser ut til å være noe som får en mann til å klare seg uten utdanning. Utdanning ser ut til å være det som får en mann til å klare seg uten bruk av intelligens.

A. E. Wiggam.

En maskin kan gjøre femti alminnelige menns arbeide, men ingen maskin kan gjøre en ualminnelig manns arbeide.

Ellbert Hubbard.

Samvittighet er en stokk som man bruker for å slå naboen, og aldri for å banke sin egen rygg.

Balaac.

Intim tale gir oss få venner.

Kinesisk ordspråk.

Vær presis. Og eftersom ingen er presis, lær å bli tålmodig også.

Persisk ordtak.

Hvert slektledd tror at verden går fremover fordi den alltid er i bevegelse. Men en pendel beveger seg også.

G. B. Shaw.

Lykken er som et kyss man må dele den for å ha den.

Olevio Santoro.

Egentlig burde folk bytte barn, for de er alltid så flinke til å oppdra andres.

«Trivsel»

Og så var det eneboeren som var så konsekvent at han bare spiste enebær «Politikken».

Si meg hvem du tror du er, så skal jeg si deg hvem du er.

(— Piet Hein.)

Svar på problemer i nr 1:

1. ca. 160 vogner.
2. " 38 liter.
3. Harpiks, kalsinert soda, bikarbonat, kasein og ammoniakk.

Svaret på problem nr. 1 i forige nummer skal være; A Underveis til Hunsfos møtte han 99 vogner. Han møtte altså alle vognene unntatt den han satt i selv.

B. Halvveis møtte han vogn nr. 50. Han møtte en vogn for hver 50 meter han kjørte.

Riktig svar er gitt av Alf Tobiassen, Laboratoriet.

Min Herrefrisørsalong

anbefales

Hårklipp — hårvask — massasje
barbering og fønbølgning.

CENTRAL HERREFRISØRSALONG

TELEFON 6802

INNEH. ODD A. FREDRIKSEN

Elektriske komfyrer - Støvsugere

Eivind Eivindson. Elektrisk Forretning

Telefon 6802

Vennesla

ARTHUR
SYVERTSEN
SYKKELVERKSTED

SKI — STAVER — BIN-
DINGER — SKISMØRING

Reservedeler for bindinger
Helsetryøya i alle størrelser

Alt i vintersport

Jack London

er nå kommet igjen. Pris
pr. bok kr. 9.50 innb. i skinn
12 bøker med 1 pr. måned
De får den i

VENNESLA
BOKHANDEL

Jo hardere vi arbeider når vi arbeider, desto mer hvile og fornøielse kan vi tilbringe oss.

Hazlitt.

Det er få ting som er vanskeligere å tale enn det gode eksemplets påtrengning.

Mark Twain.

Vi burde alle være interessert i fremtiden, for det er der vi kommer til å tilbringe resten av vårt liv.

Charles F. Ketterling.

Kunnskapen likner verdenshavet — jo lenger man kommer på det, desto mer vidstrakt blir horisonten og desto mindre synes man at man er selv.

(— Carl Bernhard.)

GABARDIN STREKKBUKSER

skreddersydde — 1. kl. snitt
kun kr. 74.00.

Penne ting i undertøy.

Bluser og kjoler på bestilling.

Trykt i Vennesla Trykkeri